

KRONIKA

Prof. Sergiusz Winogradski

W lutym 1953 roku zmarł wielki uczyony, który uważany jest powszechnie za twórcę mikrobiologii glebowej — profesor Sergiusz Winogradski.

Winogradski urodził się w Kijowie dnia 1 września 1856 r. Nauki przyrodnicze studiował na uniwersytecie w Petersburgu pod kierunkiem tak słynnych uczonych, jak Mendelejew, Mienszutkin, Famincin i inni. Początkowo poświęcał się chemii, a następnie pod kierunkiem Famincina — fizjologii roślin. Wreszcie pociągnięty przez epokowe odkrycia Pasteura obrał kierunek mikrobiologiczny, któremu pozostał wierny do końca życia.

Pierwszy okres badań Winogradskiego trwał od r. 1881 do r. 1905. Prowadził je Winogradski w Petersburgu, w Strasburgu i w Zurychu. Okres ten poświęcony był podstawowym i licznym zagadnieniom z dziedziny morfologii i fizjologii bakterii glebowych i wodnych. Odkrycie nitryfikatorów i asymilatorów wolnego azotu, opracowanie bakterii siarkowych i żelazistych, a przede wszystkim wykrycie istnienia w przyrodzie zbiorowej grupy fizjologicznej bakterii samożywnych — każda z tych prac zwracała na siebie uwagę nie tylko mikrobiologów, ale całego świata naukowego, rzucając nowe światło na rolę drobnoustrojów w przyrodzie.

Po dłuższej przerwie powraca Winogradski do pracy mikrobiologicznej w roku 1922, organizując sobie pracownię w Instytucie Pasteura we Francji.

Zaczyna teraz od zrewidowania metod dotychczas używanych w mikrobiologii gleby. Uznając je za nieodpowiednie do badania drobnoustrojów w ich środowiskach na-

turalnych stwarza znaną swą „metodę bezpośrednią“. Z pomocą tej metody opracowuje od podstaw wiązanie wolnego azotu w przyrodzie, tlenowy rozkład błonnika, rozszerza badania nad nitryfikacją i odkrywa różne grupy drobnoustrojów, biorących udział w mineralizowaniu substancji organicznej w warunkach glebowych. W badaniach swoich kładzie podwaliny pod mikrobiologię ekologiczną, nieustannie podkreślając doniosły wpływ środowiska naturalnego na rozwój drobnoustrojów.

Podczas drugiej wielkiej wojny jest odsunięty od pracy laboratoryjnej. Wówczas to podejmuje olbrzymi trud zredagowania zbioru swoich dzieł w postaci około 900 stronicowego i bogato ilustrowanego wydawnictwa. W przedmowie do niego pisze:

„Co mnie osobiście podnieca do odtworzenia całego życia, poświęconego badaniom naukowym, to zdanie sobie sprawy, że taka kronika, zanalizowana i skomentowana przez samego autora u schyłku jego pracy, będzie zapewne pożyteczna dla początkujących badaczy. Czytelnik może tu znaleźć żywy obraz biegu badań mikrobiologicznych wraz ze zmiennymi metodami, dostosowanymi do różnych celów, łącznie z opisaniami powodzeń i goryczy rozczarowania. A wszystko to w związku z zagadnieniami, które w ciągu przeszło pół wieku znajdują się na pierwszym planie badań mikrobiologicznych“.

Dzieło to ukazało się w Paryżu w roku 1949, w języku francuskim. Przetłumaczono je już na język rosyjski, a obecnie będzie opublikowane w języku polskim.

J. M. Ziemięcka

Wydawca: PAŃSTWOWE WYDAWNICTWO ROLNICZE I LEŚNE

Redakcja: Warszawa, ul. Warecka 11a.

Cena egzemplarza — 8 zł. Prenumerata półroczna — 24 zł, roczna — 48 zł.

PWRiL. Objętość 61½ ark. druk. Nakł. 2100 egz. + 50. Pap. druk. sat. V kl, 60 g, format B 1.

Rozpoczęto skład 10. IV. 53 r.

Druk. ukończono 18. V. 1953 r.

Druk. RSW „Prasa“, Warszawa, Tarczyńska 8. Zam. 322.

4-B-13994